

[Oluf Johansen.]

hed, og det ærede medlem hr. H. Hauch sagde, at der ikke var noget i vejen for, at det kunne ske, og at det i flere tilfælde var sket under den bestående lovgivning. Hvem af dem der har ret, ved jeg ikke. Og hvad siger den nuværende højtærede landbrugsminister? Er han villig til i et udvalg at stille de faktiske oplysninger herom til rådighed? Er det rigtigt, som det ærede medlem hr. H. Hauch mener, at det allerede er praksis, eller har Bording ret? Jeg ville sætte pris på, om det spørgsmål virkelig blev afklaret, og om der er vilje og velvilje til at tage spørgsmålet op til en realitetsdrøftelse i udvalget.

Steffensen: Jeg kan give tilslutning til det foreliggende lovforslag udfra den betragtning, at det har den allerstørste betydning, at landarbejderne får gode boliger, og finansieringsforholdene er jo vanskelige i øjeblikket. Men jeg vil gerne understrege, at problemet ikke bliver løst på den måde. Vi tror ikke, at den udvikling, at man oprettholder store gårde og har landarbejderboliger, der ligger rundt omkring dem, er en udvikling, der tilfredsstiller folk i længden. Vi tror absolut, at de skal have jord selv. I de lande, der har fremmet den nævnte udvikling, har vi set uheldige følger deraf, når det er sket på bekostning af oprettelse af selvstændige husmandsbrug. Men som lovforslaget foreligger her, skal jeg give det tilslutning udfra den betragtning, at det er naturligt, at vi forbedrer boligforholdene ude i landdistrikterne, så at folk ikke skal transporteres den lange vej fra byerne ud til deres arbejde på landet.

Landbrugsministeren (Sønderup): Jeg kan også i dette tilfælde takke for den behandling, lovforslaget har fået.

Overfor det ærede medlem hr. Wittrup, der beskæftigede sig med, om det ville være muligt at indføre et større spillerum for jordkøbslåne, skal jeg gentage, at hvad udvalget i så henseende kan enes om, vil jeg sandsynligvis have let ved at give tilslutning til. Det er jo ligetil, som også det ærede medlem hr. Wittrup antydede, at de ændringsforslag, som jeg må komme med til dette forslag, også vil komme til at gå ud på en forhøjelse af byggelånet.

Det ærede medlem hr. Korsgaard spurgte, om der ikke var mulighed for, at man kunne give reparationslån. Jeg kan heroverfor hen-vise til, at der i lovens § 6 findes mulighed for ved hjælp af de 2 500 kr., som er stillet til rådighed til indløsning af gammel pantegæld, at realisere en væsentlig forbedring af de for-

ringede landarbejderboliger, men skal man give sig i lag med at reparere alle de forskellige mere eller mindre brugelige landarbejderboliger, der findes, vil det i hvert fald forudsætte, at man må have bevillinger af et helt andet omfang end dem, der står til rådighed i dag. Men det kan som sagt drøftes videre i udvalget.

Hvad angår opførelse af landarbejderboliger for landmandens egen regning, ligger det således, at de bevillinger, vi til dato har haft til rådighed til dette formål, har slået rigeligt til, og på den baggrund synes jeg ikke der er anledning til at forhøje dem væsentligt.

Tilslidst skal jeg sige til det ærede medlem hr. Oluf Johansen, som rejser spørgsmålet om at lægge jord til landarbejderboliger, at jeg må erkende, at jeg er fuldkommen enig i den betragtning, som jeg ved min høje forgænger, landbrugsminister Bording, i sin tid gjorde gældende, nemlig at man må nære de allerstørste betænkeligheder ved at lægge jordlodder til landarbejderboliger, idet man derigennem løber den risiko, at vi får en række indeklemte husmænd, hvilket vil kunne give anledning til vanskeligheder. Jeg synes ikke, man skal berede sig selv større vanskeligheder end nødvendigt, der kan så sandt blive rigeligt endda, så jeg vil stille mig ret forbeholdent på det punkt, men selvfølgelig står det udvalget frit for at drøfte også det problem, og vi er selvfølgelig villige til at stille det materiale af oplysende karakter til rådighed, som man måtte ønske at drage ind i overvejelserne.

Oluf Johansen: Jeg tror, den højtærede landbrugsminister har ganske uret, når han siger, at det ville skade indeklemte husmænd, som så ikke ville kunne få jord. Jeg er i stand til at fremføre adskillige eksempler på, at landarbejderhuse ligger ganske ene, ikke i nærheden af indeklemte husmænd, og hvis de jordreformer, vi talte om før, kunne realiseres, ville landarbejdere i sådanne huse være naturlige ansøgere til nye brug. Var det så ikke ganske naturligt, at de, der havde bolig umiddelbart op til denne jord, fik suppleret deres jord og konverteret lånet, så deres brug blev til statshusmandsbrug?

Korsgaard: Jeg er klar over, at de beløb, der hidtil har været afsat i kapitel VI i loven om opførelse af arbejderboliger på landet, har været store nok, men som jeg sagde for et øjeblik siden, forholdene er helt ændret nu. Nu er det vanskeligt at låne, og de penge, man kan låne, hvis man i det hele taget kan låne, er meget dyre, så jeg tror,